

30.10.2017

Finanssivalvonta

Lausuntopyyntö Fiva 2/02.07.03/2017

Valtiovarainministeriön lausunto euromaksuasetuksesta

Pyydettyä lausuntonaan valtionvarainministeriö toteaa seuraavan. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan euromaksuasetuksella ei ole puututtu kansallisiin hinnoittelukäytäntöihin, joten siitä ei voitaisi vetää johtopäätöstä, etteikö pankki voisi kansallisesti hinnoitella palvelulle eri maksua automaattipalveluntarjoajasta riippuen. Siten kansallinen automaattihinnoittelu olisi kansallisessa päätösvallassa.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan hinnoittelupäätöstä tehtäessä olennaista ovat päätöksen yhteiskunnalliset vaikutukset sekä vaikutus käteisautomaattipalveluihin asiakkaiden palvelutasoon. Yhteiskunnallisesta näkökulmasta päätöksenteossa tulisi huomioida uuden käteisautomaattiverkon perustamisen vaikutukset kaikille sektoreille. Nykyisellä hinnoittelumallilla, jossa ei tehdä eroa oma- ja vierasautomaattinostojen välillä, uuden käteisautomaattiverkon perustaminen voi lisätä pankkien kustannuksia osan käteisnostosta siirtyessä uuteen verkkoon. Toisaalta uuden verkon myötä kaupan käteisen käsittely voi tehostua, ja sillä voi olla positiivisia tehokkuusvaikutuksia käteisrahahuoltoon ja alueelliseen taloudelliseen aktiviteettiin yleisemminkin.

Asiakkaan näkökulmasta on huomattava, että pankkiautomaatit ovat selkeästi tärkein käteisen rahan jakelukanava yleisölle. Automaattien tärkeys korostuu edelleen pankkiryhmien supistaessa konttoriverkkoaan ja niissä tarjottavia käteispalveluita. Käteisautomaattien määrä on samalla supistunut. Vaihtoehtoisista käteisen nostokanavista, esimerkiksi kaupan kassoista, ei ole muodostunut aitoa vaihtoehtoa käteisautomaateille.

Nykyinen hinnoittelumalli on mahdollistanut uuden automaattiketjun synnyn. Kilpailun lisääntyminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa ja parhaimmillaan mahdollistaa asiakkaiden palvelutason paranemisen esimerkiksi automaattien määrän lisääntymisen ja alueellisen kattavuuden paranemisen myötä. Asiakkaiden näkökulmasta nykyinen hinnoittelu on selkeää, eikä se aseta asiakkaita eriarvoiseen asemaan asuinpaikkansa perusteella.

Toisaalta, lähtökohtaisesti markkinataloudessa palveluntarjoajien tulisi voida hinnoitella palvelunsa vapaasti. Poikkeukset tähän pääsääntöön ovat mahdollisia, mutta niiden on oltava perusteltuja. Uuden automaattiketjun syntymisen nettovaikutusta asiakkaiden palvelutasoon ei voida nyt käytävissä olevin tiedoin arvioida, koska se muun muassa riippuu markkinatoimijoiden ratkaisuista miten nykyistä automaattiketjua kehitetään.

Hinnoittelupäätöksen tulisi perustua mahdollisimman huolelliseen vaikutusten arviointiin sekä yhteiskunnan että asiakkaiden näkökulmista. Huomioiden käteisautomaattien olennaisuus käteisen jakelukanavana yleisölle, tulisi valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan päätöstä tehtäessä erityisesti painottaa sitä, että asiakkaiden palvelutaso säilyy vähintään nykyisellä tasolla.

Osastopäällikkö, ylijohdaja Leena Mörttinen

Finanssineuvos Risto Koponen